

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан соціально-гуманітарного
факультету
Оксана ГОМОТЮК
«30» _____ 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної
роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ
«30» _____ 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор навчально-наукового
інституту новітніх
освітніх технологій
Святослав ПИТЕЛЬ
«30» _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Скульптура»
ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 02 Культура і мистецтво
спеціальність – 022 Дизайн
освітньо-професійна програма – «Графічний дизайн»

кафедра архітектури та дизайну

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Лабораторні (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екзамен (сем.)
Денна	4	7	30	30	4	4	52	120	7
Заочна	4	8	8	4			108	120	8

Тернопіль – ЗУНУ
2024

Робоча програма розроблена на основі освітньо-професійної програми «Графічний дизайн» підготовки бакалавра галузі знань 02 Культура і мистецтво спеціальності 022 «Дизайн» затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 9 від 26.05.2021 року) зі змінами, відповідно до рішення Вченої ради (протокол № 11 від 26.06.2024 року).

Робочу програму склав викладач кафедри архітектури та дизайну **П'єх Роман Михайлович**.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри архітектури та дизайну, протокол № 1 від «30» серпня 2024 р.

В.о. завідувача кафедри архітектури та дизайну, д.архітектури., професор

Оксана ДЯЧОК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності «Дизайн» протокол № 1 від «30» серпня 2024 р.

Керівник групи
забезпечення спеціальності
к.пед.н., ст.викл.

Ірина ЦІДИЛО

Гарант ОП «Графічний дизайн»
к.пед.н., ст.викл.

Ірина ЦІДИЛО

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Скульптура»**

1. Опис дисципліни «Скульптура»

Дисципліна «Скульптура»	Галузь знань, спеціальність ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 4	Галузь знань: 02 «Культура і мистецтво»	Статус дисципліни <i>обов'язкова</i> Мова навчання <i>українська</i>
Кількість залікових модулів – 5	Спеціальність: 022 «Дизайн»	Рік підготовки: <i>Денна – 4</i> <i>Заочна – 4</i> Семестр: <i>Денна – 7</i> <i>Заочна – 8</i>
Кількість змістових модулів – 3	Освітньо-професійна програма «Графічний дизайн»	Лекції: <i>Денна – 30 год.</i> <i>Заочна – 8 год.</i> Лабораторні заняття: <i>Денна – 30 год.</i> <i>Заочна – 4 год.</i>
Загальна кількість годин – 120	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота: <i>Денна – 52 год.</i> <i>Заочна – 108 год.</i> Тренінг: <i>Денна – 4 год.</i> Індивідуальна робота: <i>Денна – 4 год.</i>
Тижневих годин – 8 з них аудиторних – 4		Вид підсумкового контролю – Екзамен 7,8

2. Мета та завдання навчальної дисципліни «Скульптура»

2.1. Мета вивчення дисципліни «Скульптура»

Метою курсу є підготовка фахівця з високим рівнем мистецької майстерності, формування гармонійно розвинутого з індивідуальною творчою думкою спеціаліста для самостійного творчого вирішення завдань образотворчого мистецтва. Предметом навчальної дисципліни є напрямок діяльності художника в галузі образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, що вимагає формування у студентів певної сукупності компетенцій.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

- ознайомлення з методами та засобами формування й відображення авторської ідеї, матеріалізації інформації та створенні художніх образів;
- оволодіння виражальними можливостями скульптури, формування умінь і навичок роботи з усім розмаїттям технік, інструментів та матеріалів;
- набуття вмінь та навичок роботи з проектним матеріалом, об'ємом;
- формування й розвиток професійного мислення майбутніх фахівців образотворчого мистецтва.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі дизайну, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів дизайну та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК06. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

СК09. Здатність зображувати об'єкти навколишнього середовища і постаті людини засобами пластичної анатомії, спеціального рисунка та живопису.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни:

Набуття студентами компетентності з курсу можливе за актуалізації їхніх знань з курсів «Історія мистецтва», «Рисунок», «Композиція та кольорознавство», «Пластична анатомія».

2.5. Результати навчання:

ПР01. Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях.

ПР18. Відображати морфологічні, стильові та фактурні властивості об'єктів дизайну.

3. Зміст дисципліни «Скульптура»

Змістовий модуль I. Рослинна скульптурна композиція

Тема 1. Ескіз для виконання композиції на основі рослинного орнаменту

Особливості малювання ескізу для виконання композиції на основі рослинного орнаменту.

Тема 2. Рельєфна орнаментальна композиція з використанням елементів рослинного світу (гіпсова розетка)

Вивчення та оволодіння прийомами виконання рельєфної орнаментальної композиції з використанням елементів рослинного світу (гіпсова розетка).

Тема 3. Творча рельєфна композиція на основі рослинного орнаменту

Виконання рельєфної композиції на основі рослинного орнаменту.

Змістовий модуль II. Скульптура як вид образотворчого мистецтва

Тема 4. Скульптура як вид образотворчого мистецтва. Пластичне моделювання деталей обличчя. Пластична анатомія антропоморфних форм у скульптурі

Розуміння скульптури як виду образотворчого мистецтва. Пластичне моделювання деталей обличчя та пластична анатомія антропоморфних форм у скульптурі.

Тема 5. Моделювання губ на прикладі гіпсового зліпку деталей обличчя

Давида

Ліплення, моделювання губ на прикладі гіпсового зліпку деталей обличчя Давида.

Тема 6. Моделювання носа на прикладі гіпсового зліпку деталей обличчя

Давида

Ліплення, моделювання носа на прикладі гіпсового зліпку деталей обличчя Давида.

Тема 7. Моделювання ока на прикладі гіпсового зліпку деталей обличчя

Давида

Ліплення, моделювання ока на прикладі гіпсового зліпку деталей обличчя Давида.

Тема 8. Моделювання вуха на прикладі гіпсового зліпку деталей обличчя

Давида

Ліплення, моделювання вуха на прикладі гіпсового зліпку деталей обличчя Давида.

Змістовий модуль III. Пластичне моделювання тіла людини

Тема 9. Моделювання торсу людини

Ліплення, моделювання торсу людини.

Тема 10. Пластичне моделювання фігури людини

Особливості ліплення пластиліном. Конструктивні особливості людини, яка стоїть.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Скульптура»

Тема	Кількість годин					
	Лекції	Лаборат. заняття	Сам. робота	Інд. робота	Тренінг	Контрольні заходи
<i>Змістовий модуль I. Рослинна скульптурна композиція</i>						
Тема 1. Ескіз для виконання композиції на основі рослинного орнаменту	2	2				поточне оцінювання
Тема 2. Рельєфна орнаментальна композиція з використанням елементів рослинного світу (гіпсова розетка)	2	2	15	1	1	поточне оцінювання
Тема 3. Творча рельєфна композиція на основі рослинного орнаменту	2	2				поточне оцінювання
<i>Змістовий модуль II. Скульптура як вид образотворчого мистецтва</i>						
Тема 4. Скульптура як вид образотворчого мистецтва. Пластичне моделювання деталей обличчя. Пластична анатомія антропоморфних форм у скульптурі	4	4	25	2	1	поточне оцінювання
Тема 5. Моделювання губ на прикладі гіпсового зліпку деталей обличчя Давида	2	2				поточне оцінювання

Тема 6. Моделювання носа на прикладі гіпсового зліпку деталей обличчя Давида	2	2				ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАНН Я
Тема 7. Моделювання ока на прикладі гіпсового зліпку деталей обличчя Давида	2	2				ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАНН Я
Тема 8. Моделювання вуха на прикладі гіпсового зліпку деталей обличчя Давида	2	2				ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАНН Я
<i>Змістовий модуль III. Пластичне моделювання тіла людини</i>						
Тема 9. Моделювання торсу людини	6	6	12	1	2	ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАНН Я
Тема 10. Пластичне моделювання фігури людини	6	6				ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАНН Я
Всього:	30	30	52	4	4	Іспит

5. Тематика лабораторних занять
Змістовий модуль I. Рослинна скульптурна композиція

Лабораторне заняття № 1

Тема 1. Ескіз для виконання композиції на основі рослинного орнаменту

Питання для обговорення: Особливості малювання ескізу для виконання композиції на основі рослинного орнаменту.

Лабораторне заняття № 2

Тема 2. Рельєфна орнаментальна композиція з використанням елементів рослинного світу (гіпсова розетка)

Питання для обговорення: Прийоми виконання рельєфної орнаментальної композиції з використанням елементів рослинного світу (гіпсова розетка).

Лабораторне заняття № 3

Тема 3. Творча рельєфна композиція на основі рослинного орнаменту

Питання для обговорення: Виконання рельєфної композиції на основі рослинного орнаменту.

Змістовий модуль II. Скульптура як вид образотворчого мистецтва

Лабораторне заняття № 4

Тема 4. Скульптура як вид образотворчого мистецтва. Пластичне моделювання деталей обличчя. Пластична анатомія антропоморфних форм у скульптурі

Питання для обговорення: Скульптура як виду образотворчого мистецтва. Пластичне моделювання деталей обличчя та пластична анатомія антропоморфних форм у скульптурі.

Лабораторне заняття № 5

Тема 5. Моделювання губ на прикладі гіпсового зліпку деталей обличчя Давида

Питання для обговорення: Ліплення, моделювання губ на прикладі гіпсового зліпку деталей обличчя Давида.

Лабораторне заняття № 6

Тема 6. Моделювання носа на прикладі гіпсового зліпку деталей обличчя Давида

Питання для обговорення: Ліплення, моделювання носа на прикладі гіпсового зліпку деталей обличчя Давида.

Лабораторне заняття № 7

Тема 7. Моделювання ока на прикладі гіпсового зліпку деталей обличчя Давида

Питання для обговорення: Ліплення, моделювання ока на прикладі гіпсового зліпку деталей обличчя Давида.

Лабораторне заняття № 8

Тема 8. Моделювання вуха на прикладі гіпсового зліпку деталей обличчя Давида

Питання для обговорення: Ліплення, моделювання вуха на прикладі гіпсового зліпку деталей обличчя Давида.

Змістовий модуль III. Пластичне моделювання тіла людини

Лабораторне заняття № 9

Тема 9. Моделювання торсу людини

Питання для обговорення: Ліплення, моделювання торсу людини.

Лабораторне заняття № 10

Тема 10. Пластичне моделювання фігури людини

Питання для обговорення: Особливості ліплення пластиліном. Конструктивні особливості людини, яка стоїть.

6. Самостійна робота

Самостійна робота є основним засобом засвоєння студентами навчального матеріалу в позааудиторний час без участі викладача. Обсяг самостійної роботи визначається робочою програмою та робочим планом в межах встановленого обсягу годин із навчальної дисципліни, методичними вказівками викладача.

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів: підручниками, навчальними та методичними посібниками, монографічною літературою і періодикою, а також засобами самоконтролю.

Навчальний матеріал, передбачений навчальним планом для засвоєння студентом в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальними матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

№ п/п	Тематика
1.	Виконання ескізу та рельєфної композиції на основі рослинного орнаменту
2.	Моделювання деталей обличчя.
3.	Пластичне моделювання фігури людини

7. Тренінг з дисципліни

Організація і проведення тренінгу:

Створення декоративної композиції, використовуючи пластичні виражальні можливості скульптури

Вимоги до завдання: Створити декоративну композицію використовуючи пластичні виражальні можливості скульптури.

Послідовність виконання завдання:

1. Пошук та вивчення зразків зображення тварини та людини в скульптурі
2. Аналіз стилістичних та художніх рішень зображення тварини та людини в скульптурі

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Контроль та оцінювання практичних навичок студентів протягом навчального семестру відбувається за результатами виконання практичних робіт, а також у процесі контролю поточної самостійної роботи.

За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

У процесі вивчення дисципліни «Скульптура» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента за 100 бальною шкалою:

- виконання модульної роботи;
- оцінювання виконання тренінгу;
- оцінювання виконання практичних робіт.
- екзамен

Підсумковий бал за 100-бальною шкалою з дисципліни визначається як середньозважена величина залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих на практичних заняттях (кожен здобувач має отримати не менше 4 оцінок)	Підсумкова робота, яка охоплює теми 1-5	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих на практичних заняттях (кожен здобувач має отримати не менше 4 оцінок)	Підсумкова робота, яка охоплює теми 6-10	Визначається як оцінка, отримана за виконане завдання під час тренінгу	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконані завдання самостійної роботи	Практична творча робота

Шкала оцінювання

За шкалою університету ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ з/п	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	1-10
2	Проекційний екран	1-10
3	Наявність доступу до мережі Інтернет (за необхідності)	1-10
4	Ноутбук	1-10
5	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-10
6	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-10

11. Рекомендовані джерела інформації

1. Даниленко В.. Дизайн. Харків: ХДАДМ, 2002. С.238.
2. Карпенко О.В. Рисунок голови і фігури людини : метод. реком. Київ : ДАКККіМ, 2007.
3. Кириченко М. А. Основи образотворчої графоти : навч. посіб. для студ. худ.-графіч. фак-в / М. А. Кириченко, І. М. Кириченко. 2-е вид., перероб. і доп. Київ : Вища шк., 2002. 190 с.
4. Ковпаненко Н. Г. Київська Рисувальна школа [Архівовано 17 Серпня 2016 у Wayback Machine.] // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол. В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. Київ : Наукова думка, 2007. Т. 4 : Ка Ком. С. 230. 528 с. : іл. ISBN 978-966-00-0692-8.
5. Красноголовець О. С. Основи скульптури: Навч. посіб. К.: Знання, 2008. 171 с., 28 с. іл.
6. Лисенко-Ткачук І. В. Використання художньої виразності лінійного рисунка у підготовці дизайнера. 01.12.2020. Київ. НАКККіМ. <http://elib.nakkkim.edu.ua/handle/123456789/3048>
7. Лисенко-Ткачук І. В. Ретроспекція розвитку лінійної графіки та її роль у дизайні середовища. *Культура і сучасність* : альманах. 2020. № 2. С. 164-169. Київ. НАКККіМ. <http://journals.uran.ua/kis/article/view/222401/222546>
8. Лупій С. Скульптура. Особливості художньо-образної мови. АРТКЛАС. 2010. № 1. С. 54–62.
9. Максименко А.. Педагогічні системи та навчальні методи в контексті основних мистецьких принципів (концепція синтезованої педагогічної системи). [Рукопис]. 2006. С.6.
10. Туманов І. М. Рисунок, живопис, скульптура: Теоретико-методологічні основи комплексного навчання: Навчальний посібник. Львів: Аверс, 2010. 496 с.
11. Яцуненко А. А. Пластика. Види рельєфів: основи ліплення / А. А. Яцуненко. Львів: ЗУКЦ, 2012. 80 с.: іл.

Електронні ресурси

1. <http://www.naoma.edu.ua>
2. <http://maliunok.com/>
3. <http://artstudying.com/programmy/54-programmarisunok>
4. <http://web2risynok.blogspot.com/>